

ผลการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบ
กับวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2
สำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

เรณูวัฒน์ โคตรพัฒน์ วท.ม.* ณฐพร คำศิริรักษ์ วท.ม.* วีระชัย อิ่มน้ำขาว พย.ม.*
ชาติ ไทยเจริญ พย.ม.* กิตติศักดิ์ ไกรจันทร์ พย.ม.*

บทคัดย่อ

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบกับวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ ประเมินผลการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในประเด็น 1) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการวิชาการควบคุมยาสูบ 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนการควบคุมยาสูบ และ 3) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้าน ให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 จำนวน 60 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ 1) แบบทดสอบชุดวิชานูรีกับสุขภาพ : บทบาทของพยาบาลต่อการสร้างสังคมไทยปลอดบุหรี่ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความรู้ที่จำเป็นด้านการควบคุมยาสูบ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบ การเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบของนักศึกษา ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ตามสูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สำหรับแบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้านใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 และ 0.83 ตามลำดับ ทำการรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน กันยายน - พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ paired t-test

* อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการวิชาการควบคุมยาสูบ เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบ พบว่าคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

ผลการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน จำแนกตามชุดการเรียนรู้อาปรวม พบว่านักศึกษาพยาบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = .76$) เมื่อจำแนกตามชุดสื่อการเรียนรูพบว่า สื่อการเรียนรูชุดที่ 8 การประสานความร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อการควบคุมยาสูบ มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, $SD = .81$)

ผลการประเมินความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบของนักศึกษาภาพรวม พบว่าผู้รับบริการเยี่ยมบ้าน มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, $SD = .32$)

การบูรณาการทำให้เกิดผลดีกับทั้งสองวิชา ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 นักศึกษาต้องเขาไปพักอาศัยกับครอบครัวในชุมชน จึงได้กำหนดให้นักศึกษาเลือกดูแลครอบครัว ที่มีผู้สูบบุหรี่โดยใช้กระบวนการพยาบาล ในขณะที่เดียวกันก็ส่งผลดีต่อวิชาการควบคุมยาสูบ เพราะเอื้อให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวข้อการสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือในชุมชน (ชุดที่ 8) เพราะในชุมชนที่ศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายลด ละ เลิกบุหรี่

The Results of Integration of Teaching Tobacco Control course and Family and Community Nursing Practicum II course for the Fourth-Year Nursing Students at Srimahasarakham Nursing College

Kotarpath, R., M.S.* Kumsiriruk, N., M.S.* Imnamkhao, W., M.N.S.*
Thaicharoen, C., M.N.S.* Kraichan, K., M.N.S.*

Abstract

This study aimed to study the result of integration of teaching tobacco control course and the subject of family and community nursing practicum II among the fourth year nursing students. The objectives were three folds: 1) to evaluate the student achievement of learning tobacco control subject, 2) to investigate the nursing students' satisfaction on teaching materials in the subject of tobacco control, and 3) to survey people's opinions on the students' visiting and advice about tobacco control. The participants of this study were 60 fourth-year nursing students. The research instruments were; 1) the achievement test on the topic 'Tobacco and Health: Nurse's Roles on Promoting Thai Society to be Free from Tobacco' with the validity at 0.86 by using KR-20. The validity of the questionnaire on teaching materials in tobacco control subject responded by the students, and the questionnaire on the students' visiting and advice about tobacco control responded by the people were tested by Cronbach alpha coefficient test. The results were 0.87 and 0.83 respectively. The statistics used in the study were percentage, mean, standard deviation, and paired t-test.

The results of the study revealed the nursing students were satisfied with the overall teaching materials at a high level ($\bar{X} = 4.03$, $SD = .76$). The highest score was for set 8, which was about to built networks for tobacco control, which considered as the most satisfied ($\bar{X} = 4.09$, $SD = .81$).

The evaluation on the achievement of learning by comparing the students' scores in the pre-and post-test on tobacco control course. It was found that the scores were significantly different at the level of .01.

Finally, the overall people's opinions on the students' home visiting and advice about tobacco control showed that the people were satisfied at the highest level ($\bar{X} = 4.68$, $SD = .32$).

Integration provided benefit for both courses. In the practicum students were assigned to stay with families in the community. The students took care of the families in which there was at least one smoker member by applying the nursing process. This provided the practicum subject with specific direction and encouraged applying tobacco control in the real situation, particularly in the topic of building network and community participation.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการสูบบุหรี่ของประชากรเริ่มเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ต้องมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมยาสูบ เนื่องจากต่างประเทศเห็นว่าบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ ที่ก่อให้เกิดโรคเรื้อรังที่ทุกขุทธรมานและนำไปสู่ความพิการเสื่อมสมรรถภาพมากมาย โดยเฉพาะคนในชุมชนที่พบว่าผู้ป่วยเรื้อรังจำนวนมากที่เกิดโรคที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ และมีแนวโน้มที่จะขยายสู่เยาวชนองค์การอนามัยโลกและหน่วยงานต่างๆทั่วโลกได้ดำเนินงานเพื่อคิดค้นมาตรการและกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อควบคุมการสูบบุหรี่ ทั้งมาตรการทางสุขภาพมาตรการทางสังคม มาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการควบคุมการสูบบุหรี่มีอาจดำเนินการโดยอาศัยมาตรการใดมาตรการหนึ่งเพียงลำพัง จำเป็นที่ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมมือ ร่วมใจ ผลักกำลังกันให้เข้มแข็ง จึงจะสามารถต้านทานเล่ห์กลการตลาดของบริษัทบุหรี่และปกป้องประชาชน ผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์ให้ปลอดภัยจากพิษภัยบุหรี่ทั้งในฐานะผู้บริโภคยาสูบเองหรือเป็นผู้สูบบุหรี่มือสอง ในปี พ.ศ. 2552 เนื่องการอนามัยโลก ได้ประกาศคำขวัญวันงดบุหรี่โลกว่า "Tobacco Health Warning"¹ (องค์การอนามัยโลก, 2552) ซึ่งหมายถึงว่า "บุหรี่มีพิษ ร่วมคิดเตือนภัย" ดังนั้นสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยจึงได้ร่วมมือกันในการเตือนพิษภัยยาสูบ ด้วยการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และกำลังจะสำเร็จการศึกษา ไปเป็นกำลังสำคัญในการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนคนไทยในอนาคต

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขมีบทบาท

สำคัญในการผลิตพยาบาลวิชาชีพ ตอบสนองความต้องการของระบบสุขภาพ และคุณภาพของบัณฑิตต้องสามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนได้ ดังนั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจึงต้องมีความสามารถ ในการพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟูสภาพ ดูแลครอบคลุมทั้งร่างกายจิตใจอารมณ์สังคม และจิตวิญญาณของประชาชนในพื้นที่ได้ นักศึกษาพยาบาลที่จะสำเร็จการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาความรู้และทักษะในการบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาล และศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ให้ได้ เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีความสำคัญต่อผลสำเร็จในการดูแลสุขภาพประชาชนต่อไปในอนาคต และวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ได้รับการคัดเลือกจากสถาบันพระบรมราชชนกให้มีการทดลองนำร่องสอนวิชาการควบคุมยาสูบ ซึ่งแต่เดิมยังไม่เคยมีการเรียนการสอนวิชานี้มาก่อน วิทยาลัยจึงได้บูรณาการการเรียนการสอนวิชานี้เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ประกอบสื่อการสอนมัลติมีเดีย สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการ พยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจึงต้องการประเมินผลการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบในวิชาปฏิบัติการ พยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ในการส่งเสริมสุขภาพที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อประเมินผลการบูรณาการการจัดการเรียน การสอนในประเด็นดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ วิชาการควบคุมยาสูบ

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบ

3. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบของนักศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

เป็นการประเมินผลการทดลองบูรณาการ การสอนวิชาการควบคุมยาสูบ และวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 สำหรับนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่น 24 ที่กำลังศึกษาภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน² วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อน และหลังการทดลอง (Quasi-Experimental Design: One group pre-test- post-test design) เพื่อประเมินผลการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบกับวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1.1.1 นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่น 24 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

1.1.2 ประชาชนตำบลวังแสง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่น 24 ที่กำลังศึกษาภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ที่ฝึกในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอกะเคาะ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 60 คน

1.2.2 ประชาชนตำบลวังแสงที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน จากนักศึกษาพยาบาล จำนวน 60 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบทดสอบชุดวิชานู๋ห์กับสุขภาพ : บทบาทของพยาบาลต่อการสร้างสังคมไทยปลอดบุหรี่ ที่ครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นด้านการควบคุมยาสูบ จำนวน 65 ข้อ ลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก (Multiple choice)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์การสูบบุหรี่ ประสบการณ์ด้านการให้คำปรึกษาเลิกบุหรี่ และสมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้สื่อทั้ง 8 ชุด แต่ละชุดมีข้อคำถามเหมือนกัน จำนวน 9 ข้อ แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ที่ได้รับการเยี่ยมบ้านจากนักศึกษา จำนวน 9 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ

แบบทดสอบชุดวิชา บุหรี่กับสุขภาพ : บทบาทของพยาบาลต่อการสร้างสังคมไทยปลอดบุหรี่ นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้การคำนวณ Kuder Richardson 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

แบบสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษา เกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยทดสอบ คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

และแบบสอบถามความคิดเห็นของ ประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้าน ให้คำแนะนำ การควบคุมยาสูบของนักศึกษานำไปทดลองใช้กับ ประชาชน ตำบลวังแสงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยทดสอบคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

4. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติ จำนวน และร้อยละ(Percentage) ความคิดเห็นของ นักศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียน การสอน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ที่จำเป็น ด้านการควบคุมยาสูบ ใช้การทดสอบ paired t-test

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่น 24 ที่กำลังศึกษาภาคปฏิบัติรายวิชา ปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ที่ฝึก

ในพื้นที่ท้องที่การบริหารส่วนตำบลวังแสง อำเภอ แดคำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 60 คน

วิธีการเข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลาการ เก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

การเข้าร่วมโครงการใช้วิธีการคัดเลือก ตามเกณฑ์ที่ตรงกับเงื่อนไข ที่คณาจารย์ทีมวิจัย กำหนด โดยทีมวิจัยจะอธิบายรายละเอียดการเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มคำอธิบาย และขอคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้เข้าร่วมโครงการทราบว่าสามารถขอลถอนตัวออกจากโครงการได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผล กระทบต่อการเรียน หรือการฝึกปฏิบัติงาน และการพิจารณาผลการเรียน หรือผลการฝึกปฏิบัติงานแต่อย่างใด และกิจกรรมที่นักศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการ จะสามารถมีส่วนร่วมกับโครงการได้ โดยผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การเลือกเข้า (Inclusion Criteria)

1. เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 รุ่น 24 ของวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่กำลังเรียน วิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2

2. สนใจเข้าร่วมโครงการ

3. สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอด โครงการนี้ ประกอบด้วย

3.1 เข้าร่วมในกิจกรรมประเมินผล ก่อนการเรียน

3.2 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาการควบคุมยาสูบตามกำหนดที่ ทีม คณาจารย์นัดหมาย

3.3 เข้าร่วมกิจกรรมการประเมินผล หลังการเรียนการสอน

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria)

1. นักศึกษาไม่เต็มใจ หรือเปลี่ยนใจไม่ ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนวิชา การควบคุมยาสูบกับทีมคณาจารย์

6. ระยะเวลา

เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน กันยายน – พฤศจิกายน พ.ศ 2552

7. การจัดกิจกรรม

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	หน่วยเรียนรู้จากสื่อ	สถานที่เรียน
สัปดาห์ที่ 1	-ทดสอบก่อนเรียน - แจงเรื่องการ เลือก case - เตรียมศึกษาข้อมูลทั่วไปของ Case	1-8	บ้านพักนักศึกษา
สัปดาห์ที่ 1-2	-ศึกษาสื่อเกี่ยวกับบุหรี -ประเมินปัญหาความต้องการด้าน ปัญหาบุหรีระดับครอบครัวและชุมชน -วิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหามุหรีระดับครอบครัวและชุมชน	7	
สัปดาห์ที่ 3-4	- ดำเนินการแก้ปัญหามุหรีระดับ ครอบครัวและชุมชน ตามแผนงานโครงการ และแผนการพยาบาลระดับบุคคล 1. กิจกรรมระดับชุมชน - กิจกรรมกลุ่มการป้องกันรายใหม่กำหนดให้เป็นเป้าหมายและกิจกรรมในโครงการฯ - จัดอบรมหรือให้สุศึกษาแก่บุคคล ครอบครัว/ชุมชนในรูปแบบต่างๆ - จัดกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชนประเด็น “การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการควบคุมยาสูบ” 2. กิจกรรมรายบุคคล - เยี่ยมบ้านโดยจัดทำแผนการพยาบาลผู้สูบ/ติดยุหรี		คะแนนรายงานการ วางแผนการพยาบาล 15 %
สัปดาห์ที่ 4	- เก็บแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบของนักศึกษา		บ้านผู้รับบริการ
สัปดาห์ที่ 4	- ทดสอบหลังเรียน - นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียน การสอนการควบคุมยาสูบ และทดสอบหลังการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้		หอประชุม อบต.วังแสง

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20-22 ปี คิดเป็นร้อยละ 96.70 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนส่วนใหญ่มากกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50 ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการสูบบุหรี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการให้คำปรึกษาในการเลิกบุหรี คิดเป็นร้อยละ 60 สมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี คิดเป็นร้อยละ 56.70 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	60	100
อายุ		
20-22 ปี	58	96.70
23-25 ปี	2	3.30
รายได้ต่อเดือน		
1,500-2,000 บาท	12	20.00
2,001-2,500 บาท	4	6.70
2,501-3,000 บาท	14	23.30
มากกว่า 3,500 บาท	30	50.00
ประสบการณ์การสูบบุหรี่		
ไม่เคย	60	100
ประสบการณ์ด้านการให้คำปรึกษาเลิบบุหรี่		
เคย	36	60.00
ไม่เคย	24	40.00
สมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่		
มี	34	56.70
ไม่มี	26	43.30

1. ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการวิชาการควบคุมยาสูบเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอนวิชาการ ควบคุมยาสูบ

เมื่อทดสอบด้วยสถิติ paired t-test พบว่า คะแนน การทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอนวิชาการควบคุม ยาสูบของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.01$ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบของนักศึกษาด้วย paired t- test

คะแนนการทดสอบ	$\bar{X}$	SD	Df	t-value	P-value
ก่อนการเรียนการสอน	26.97	4.96	59	-10.51	.00**
หลังการเรียนการสอน	35.27	5.30			

** P-Value = 0.01

2. ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ การใช้สื่อประกอบ การเรียนการสอนการควบคุม ยาสูบ

พบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่น 25 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = .76$) เมื่อจำแนกตามชุดสื่อการเรียนรู้พบว่ามีความคิดเห็นสูงสุดระดับมาก ในชุดที่ 8 การประสานความร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อการควบคุมยาสูบ($\bar{X} = 4.09$, $SD = .81$)และมีความคิดเห็นต่ำสุดอยู่ในระดับมากคือ ชุดที่ 1 ระบาดวิทยา ($\bar{X} = 3.95$, $SD = .74$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลของความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน จำแนกตามชุดสื่อการเรียนรู้

ชุดสื่อการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
ชุดที่ 1 ระบาดวิทยา	3.95	.74	มาก
ชุดที่ 2 พิษภัยบุหรี่	4.04	.77	มาก
ชุดที่ 3 แนวทางป้องกันผู้สูบบุหรี่รายใหม่	4.07	.78	มาก
ชุดที่ 4 การช่วยเหลือเด็กและสตรีให้เลิกบุหรี่	4.06	.75	มาก
ชุดที่ 5 การช่วยเหลือผู้ใหญ่และผู้สูงอายุให้เลิกบุหรี่	3.96	.80	มาก
ชุดที่ 6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ	4.02	.82	มาก
ชุดที่ 7 กลยุทธ์การตลาดของอุตสาหกรรม	4.08	.82	มาก
ชุดที่ 8 การประสานความร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อการควบคุมยาสูบ	4.09	.81	มาก
รวม	4.03	.76	มาก

3. ประเมินความคิดเห็นของประชาชนต่อการ บริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบ ของนักศึกษา

3.1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ บริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบ ของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการเยี่ยมบ้าน จากนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, $SD = .32$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่าทุกด้านผู้ให้บริการมีความพึงพอใจระดับ มากที่สุด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรผลความคิดเห็นประชาชนต่อการบริการเยี่ยมบ้าน
ให้คำแนะนำการควบคุมยาสูบของนักศึกษา

หัวข้อ	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการเยี่ยมบ้าน			
1.1 การแต่งกายเหมาะสม	4.87	.34	มากที่สุด
1.2 การเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้และสื่อประกอบการเยี่ยม	4.30	.62	มาก
รวมรายด้าน	4.58	.40	มากที่สุด
2. ด้านผู้ให้บริการ			
2.1 สุภาพและเป็นมิตร	4.87	.34	มากที่สุด
2.2 ใช้เวลาในการบริการท่านอย่างเพียงพอ	4.63	.58	มากที่สุด
2.3 ให้ข้อมูล คำแนะนำชัดเจน	4.60	.52	มากที่สุด
2.3 ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ	4.93	.25	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.76	.30	มาก
3. ประโยชน์ต่อผู้รับบริการ			
3.1 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.68	.50	มากที่สุด
3.2 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดี	4.48	.62	มาก
3.3 ครอบครัวและผู้รับบริการพึงตนเองทางสุขภาพได้	4.75	.54	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.64	.48	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.68	.32	มากที่สุด

การอภิปรายผล

1. ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการวิชาการควบคุมยาสูบ เปรียบเทียบ คะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเรียน การสอนวิชาการควบคุมยาสูบ

พบว่าคะแนนการทดสอบก่อน และหลัง
การเรียนการสอนวิชาการ ควบคุมยาสูบของ
 นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รุ่น 24
 ก่อนและหลังการเรียนการสอน มีความแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 จากผล

การศึกษาจะเป็นได้ว่าการใช้วิชาควบคุมยาสูบ
 บูรณาการเข้าไปในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล
 ซึ่งเป็นการฝึกจากประสบการณ์จริงของนักศึกษา
 ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง นักศึกษา
 เลือกกรณีศึกษา ดูแลตามกระบวนการพยาบาล
 ระยะเวลาของการฝึกภาคปฏิบัติได้ฝึกวิเคราะห์
 สาเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ
 จากการสูบบุหรี่ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในตำรา
 เอกสาร Internet และสื่อที่มีให้ จากนั้นนำมา
 วางแผนการพยาบาล และนำเสนอในการประชุม

ก่อนและหลังให้การพยาบาล อาจารย์นิเทศให้ข้อเสนอแนะ สอดแทรกเนื้อหาสาระ วิธี แนวทางปฏิบัติการ นักศึกษานำไปปฏิบัติการพยาบาล และทำการประเมินผล ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถทำแบบทดสอบหลังการเรียนการสอนได้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของมณีรัตน์ ธีระวัฒน์ และคณะ, 2550.² ทำการศึกษาผลของการใช้หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ในโรงเรียนระดับมัธยม ศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการทดสอบหลังการเรียนหลักสูตรฯ พบว่านักเรียนทุกระดับชั้นมีความรู้เรื่องบุหรี่ เจตคติและความสามารถด้านการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อการ สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสอดคล้องกับ จิราภรณ์ จันทร์อารักษ์ และคณะ, 2552³ ทำการศึกษาการศึกษาความคิดเห็นภายหลังการใช้ระบบการช่วยเหลือแบบ 4 A (Ask, Advise, Assess และ Assist) เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครบุรี พบว่าความมั่นใจของนักศึกษาในความสามารถให้คำแนะนำ แก่ผู้รับบริการ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเลิกสูบบุหรี่ทุกขั้นตอน และทุกหัวข้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 สอดคล้องกับครุณี ชุมพะวัด และคณะ, 2552⁴ ทำการศึกษาโครงการเตรียม ทายาทพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเลิกสูบบุหรี่ พบว่าภายหลังเข้าร่วมโครงการนักศึกษาอาสาสมัคร มีความรู้ เจตคติ และการรับรู้สมรรถนะของตนเอง ในการให้การปรึกษาเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่ดีขึ้น มากกว่าก่อนเข้าร่วม โครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับรัตนภรณ์ ศิริวัฒน์ชัยพร, 2552⁵ ทำการศึกษาโครงการ ครอบครัพลอดบุหรือนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครบุรี พบว่ามีผู้ที่ติดบุหรี่ใน

ครอบครั จำนวน 239 ครอบครัว นอกจากนี้ ผลสำรวจทำให้ทราบว่านักศึกษาชาย จำนวน 8 คน ติดบุหรี่ อาสาสมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรม 32 คน มีความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่หลังการอบรมสูงกว่าก่อน การอบรมทุกคน ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้หลัง การอบรมแตกต่างจาก ก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

2. ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน การควบคุมยาสูบ

พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อ ประกอบการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.03, SD = .76$) ความคิดเห็นสูงสุดในชุดที่ 8 การประสานความร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อการควบคุมยาสูบ ($\bar{X} = 4.09, SD = .81$) เนื่องจากบริบทของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลใน รายวิชาปฏิบัติการพยาบาล ครอบครัและชุมชน 2 ในช่วงชั้นปีที่ 4 เป็นการฝึกในชุมชน พักอาศัยใน ชุมชนซึ่งทางองค์กรผู้นำชุมชนได้คัดเลือก บ้านพัก ให้แก่นักศึกษาซึ่งเป็นชุมชนชนบท ประกอบด้วย บุคคลทุกกลุ่มวัย ทั้งเด็ก สตรี ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ครอบครั และชุมชน ที่มีภาวะสุขภาพปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีโรคเรื้อรัง การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนด ให้นักศึกษาดูแลครอบครัวของผู้ป่วย ญาติ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ในชุมชน อีกทั้งชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลได้ กำหนดนโยบายการลด ละเลิก บุหรี่ มีอาสาสมัคร สาธารณสุข ในชุมชนดูแลสุขภาพประชาชน เมืองค์ผู้นำ โรงเรียน และสถานีนามัยเป็น แกนนำประสานงานการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน รักษา ฟื้นฟูสภาพในชุมชน ดังนั้นการใช้สื่อชุดที่ 8 ประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงตรงกับบริบท สภาพแวดล้อมจริงในชุมชน เป็นผลดีต่อนักศึกษา ทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสร้าง

เครือข่าย และประสานความร่วมมือในชุมชน ทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสื่อชนิดนี้ได้ดีกว่าชนิดอื่นๆ

3. ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริการเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำ การควบคุมยาสูบของนักศึกษา

พบว่า ประชาชนที่ได้รับบริการเยี่ยมบ้านจากนักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68, SD = .32$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่าด้านนักศึกษาที่ให้บริการเยี่ยมบ้าน ประชาชนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด การฝึกปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 นักศึกษาจะเลือก ครอบครัว ที่มีสมาชิกครอบครัวสูบบุหรี่ เป็นกรณีศึกษาจะติดตามเยี่ยมครอบครัวอย่างน้อย 4 ครั้ง เพื่อดูแลวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพจากการสูบบุหรี่ ศึกษาค้นหาเพิ่มเติมในตำรา เอกสาร Internet และสื่อที่มีให้ จากนั้นนำมาวางแผนการพยาบาลและนำเสนอในการทำการประชุมก่อนและหลัง ให้การพยาบาล อาจารย์นิเทศให้ข้อเสนอแนะ สอดแทรกเนื้อหาสาระ วิถีแนวทางปฏิบัติการ นักศึกษานำไปปฏิบัติการพยาบาลและทำการประเมินผล ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และผู้รับบริการ มีความประทับใจ สอดคล้องกับนลพรรณ ชื่นปิ่นเกลียว และคณะ, 2552⁶ ได้ทำการศึกษาวิจัยในโครงการบ้านคูบัวสุขภาพดี เริ่มที่ลด ละ เลิกบุหรี่ พบว่าการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกชุมชนเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะทำให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและมีความยั่งยืน เช่น การให้ความรู้ การติดตามให้กำลังใจผู้เลิกบุหรี่ และการกำหนดนโยบายและแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในชุมชน มีผลต่อการดำเนินงาน โดยจะทำให้เกิดความร่วมมือและร่วมเป็นเจ้าของเกิดความภาคภูมิใจ สอดคล้องกับราศรี อาษาจิต

และอภิศรี โพธิ์ศรี, 2552⁷ ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานควบคุมบริโภคยาสูบ ในชุมชนเขตตำบลโพธิ์ไทร อำเภอบำลือ จังหวัดยโสธร พบว่าชุมชนที่ศึกษามีความพร้อม และมีความต้องการควบคุมการบริโภคยาสูบ แก้ไขปัญหาที่เกิดจาก ยาสูบโดยมีกลุ่มผู้นำชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งเป็นแกนนำหลักในการดำเนินงาน กลุ่มผู้นำชุมชนเหล่านี้ สามารถเรียนรู้และนำไปใช้ในการดำเนินงานในชุมชนได้เป็นอย่างดี จากการจัดสนทนากลุ่มและการสังเกตจากผู้รับบริการเลิกบุหรี่ ณ คลินิกอดบุหรี่ ของโรงพยาบาลชุมชนที่ผู้วิจัยปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าผู้ที่มาเลิกบุหรี่ได้รับคำแนะนำเรื่องพิษภัยของบุหรี่ การสูบบุหรี่มีสองจากกลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นแกนนำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องและได้นำหลักการเลิกบุหรี่ไปใช้ในชีวิตประจำ และสอดคล้องกับศิรินทรทิพย์ คำออนมี, 2552⁸ ทำการศึกษาพัฒนาชุมชนบ้านมอดินแดงเป็นชุมชนปลอดบุหรี่ต้นแบบ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบ้าน มอดินแดงเป็นชุมชนปลอดบุหรี่ต้นแบบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม และชี้แนะสาธารณะชน ตอนการดำเนินงานประกอบด้วย 1) การทำประชาคมในชุมชนเพื่อที่จะให้ชุมชนเข้าใจปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน 2) การร่วมกับชุมชนในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาชุมชนปลอดบุหรี่ 3) พยาบาลชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินงานกิจกรรมควบคุมยาสูบในชุมชนตามแผน โดยกิจกรรมประกอบด้วยช่วยเหลือเลิกบุหรี่ โดยการติดตามเยี่ยมบ้าน ให้คำปรึกษารายบุคคล โดยพยาบาลชุมชนและผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขออกติดตามเยี่ยมที่บ้านและให้กำลังใจ

สัปดาห์ละครั้ง การป้องกันการบริโภคยาสูบ และการพัฒนาพื้นที่ปลอดบุหรี่ในชุมชนผลการดำเนินงาน 3 เดือน พบว่าชุมชนได้มีนโยบายกฎประจำบ้าน ของชุมชนเกี่ยวกับการบริโภคบุหรี่ การกำหนดเขตปลอดบุหรี่ในชุมชนมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบุหรี่ในชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนซึ่งได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำหมู่บ้าน ผู้สูงอายุ ผู้อาวุโสประจำหมู่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีเป็นกลุ่มแกนนำในการปฏิบัติ และจากผู้สมัครเข้าร่วมโครงการเลิกบุหรี่จำนวน 13 ราย และได้ทำการเลิกบุหรี่โดยการหักดิบจำนวน 9 ราย (ร้อยละ 69.2) และอีก 4 ราย สามารถลดปริมาณการสูบ จากวันละ 10 - 20 มวน ลดเหลือวันละ 2 - 3 มวน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนวิชาการควบคุมยาสูบกับวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ในการเข้าใจเข้าถึงประชาชน ดังนั้นควรนำกระบวนการบูรณาการนี้ไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง และสามารถถ่ายทอดให้แก่ประชาชน ผู้มารับบริการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยง่าย

เอกสารอ้างอิง

1. มูลนิธิธรรมาภรณ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. www.asthailand.or.th/th/informationcenter.php?act=list_category. สืบค้น 12 มกราคม 2553
2. มณีรัตน์ วีระวัฒน์ และคณะ. (2550). ผลของการใช้หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่ในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล.
3. จิราภรณ์ จันทร์อารักษ์ และคณะ. (2552). การศึกษาความคิดเห็นภายหลังการใช้ระบบการช่วยเหลือแบบ 4 A (Ask, Advise, Assess และ Assist) เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี.
4. ดร.ณิ ชุนหะวัต และคณะ. (2552). โครงการเตรียมทนายทนายพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเลิกสูบบุหรี่.
5. รัตนาภรณ์ ศิริวิพัฒน์ชัยพร. (2552). โครงการครอบครัวปลอดบุหรี่นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ.
6. นลพรชัย ชื่นปิ่นเกลียวและคณะ. (2552). โครงการบ้านคูบัวสุขภาพดีเริ่มที่ลดละเลิกบุหรี่. โครงการประชุมวิชาการเรื่องวิชาการเรื่อง "ความสำเร็จในการควบคุมยาสูบโดยพยาบาลไทย" วันที่ 19 - 20 ตุลาคม 2552 โรงแรมมารวยการเดน กรุงเทพฯ.
7. ราศรี อาษาจิตร และอภิรดี โพธิ์ศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานควบคุมบริโภคยาสูบในชุมชนเขตตำบลโพธิ์ไทร อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร. โครงการประชุมวิชาการเรื่องวิชาการเรื่อง "ความสำเร็จในการควบคุมยาสูบโดยพยาบาลไทย" วันที่ 19 - 20 ตุลาคม 2552 โรงแรมมารวยการเดน กรุงเทพฯ.
8. ศิริจันทร์ทิพย์ คำอ่อนมี. (2552). พัฒนาชุมชนบ้านมอดินแดงเป็นชุมชนปลอดบุหรี่ต้นแบบ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม. โครงการประชุมวิชาการเรื่องวิชาการเรื่อง "ความสำเร็จในการควบคุมยาสูบโดยพยาบาลไทย" วันที่ 19-20 ตุลาคม 2552 โรงแรมมารวยการเดน กรุงเทพฯ.